

Asia: VN/8871/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

KVJ Investo Oy

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Ville Peisa, ville.peisa@usk.fi, 040-7363974

Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

-

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen

- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaa heikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiallisesti maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaannpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuusosaali- ja terveyspalvelujen riittävänsaataavuudenturvaamisestajokaiselletämän asuinpaikastariippumatta. Näinollensilläpitääolla myös laajapäätösvaltaja mahdollisuustehdä itojavalintojapalvelutuotantonsasuhteen
- Järjestäjällään siisoltavamahdollisuusvertaillaeripalveluntuotantotapojaja valtapäätättä tuottaakose palvelutitsevaiostaakose niitä yrityksiltä tai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yrityksetjärjestötoivatkorvaamatonosasuomalaistensosiaali-jaterveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehtoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nidoeta tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla

- Yritysten ja järjestöjen tarjoamaa kehityspotentiaalia ja resursseja ei voida jättää käyttämättä
- Yritykset ja järjestöt ovat onnistuneet eripuolilla Suomessa takaamaan hyvän ja saavutettavan palvelun, hoivan ja hoidon sekä hillitsemään samaan aikaan merkittävästi palveluhinnoissa käytettävien kustannusten nousua
- Yritysten ja järjestöjen merkittävät satsaukset julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseen, kuten digitaalisiin palveluihin, ovat vienneet kokosote-sektoria eteenpäin ja mahdollistaneet suomalaisille paremmat palvelut
- HALI kannustaa jäsenorganisaatioita lisäämään lausuntoihin konkreettisia esimerkkejä tällaisista hyväistuloista
- Kannusteitasote- ja maakuntien itsenäisiin päätöksiin alueensa palvelutuotannon kokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimia ja veloituksia

- Kannustimi palveluiden kehittämiseen ja kustannusten kasvun hillintään. Palveluntuottajien vertailuun ja monituottajuuteen kannustaminen
 - Velvoite, kuten hoitotakuu
 - Palvelusetelien käyttö vähintään saatavuusongelmissa
 - Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
 - Järjestäjien on mietittävä yritysten ja järjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
 - HALI, SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho, yhteistyöelin, palveluohjaus
 - Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen
- Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen
- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
 - Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
 - Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudella toteutti, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen

- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämismääräyksiin toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”

- Järjestämismääräyksiin pystyy huolehtimaan, vaikka palveluntuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koska järjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämismääräyksiä siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi

- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaa heikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiasa maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaanpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuusosiaali- ja terveyspalvelujen riittävänsaatavuudenturvaamisestajokaiselletämänasuinpaikastariippumatta. Näinollensilläpitääolla myöslaajapäätösvaltaja mahdollisuustehdäaitojavalintojapalvelutuotantonsasuhteen
- Järjestäjällään siisoltavamahdollisuusvertaillaeripalveluntuotantotapojaja valtapäättäätuottaakose palvelutitsevaiostaakose niitäyrityksiltätai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yritykset ja järjestöt ovat korvaamaton osasuomalaisensosiaali- ja terveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehdoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta

- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nimitä tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitäpahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssieivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatokaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustennousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja veloitteita

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään. Palveluntuottajienvertailunja monituottajuuteenkannustaminen

- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa
- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajarjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI,SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho,yhteistyöelin, palveluohjaus

- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudellatotesi, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämismvastuun toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämismvastuusta pystyy huolehtimaan, vaikka palveluntuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen

- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaa heikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiallisesti maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaannpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuusosiaali- ja terveyspalvelujen riittävänsaatavuudenturvaamisestajokaiselletämän asuinpaikastariippumatta. Näinollensilläpitääolla myös laajapäätösvaltaja mahdollisuustehdä itojavalintojapalvelutuotantonsasuheen
- Järjestäjällään siisoltavamahdollisuusvertaillaeripalveluntuotantotapojaja valtapäätätuottaakose palvelutitsevaiostaakose niitärytyksiltätai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yrityksetjärjestötoivotkorvaamatonosasuomalaistensosiaali-jaterveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehtoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nidota tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneillääänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla

- Yritysten ja järjestöjen tarjoamaa kehityspotentiaalia ja resursseja ei voida jättää käyttämättä
- Yritykset ja järjestöt ovat onnistuneet eripuolilla Suomessa takaamaan hyvän ja saavutettavan palvelun, hoivan ja hoidon sekä hillitsemään samaan aikaan merkittävästi palveluihin käytettävien kustannusten nousua
- Yritysten ja järjestöjen merkittävät satsaukset julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseen, kuten digitaalisiin palveluihin, ovat vienneet kokosote-sektoria eteenpäin ja mahdollistaneet suomalaisille paremmat palvelut
- HALI kannustaa jäsenorganisaatioita lisäämään lausuntoihin konkreettisia esimerkkejä tällaisista hyvien tuloksista
- Kannusteitasote-maakuntien itsenäisiin päätöksiin alueensa palvelutuotannon kokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimia ja veloituksia

- Kannustimiapalveluiden kehittämiseen ja kustannusten kasvun hillintään. Palveluntuottajien vertailuun ja monituottajuuteen kannustaminen
 - Velvoite, kuten hoitotakuu
 - Palvelusetelien käyttö vähintään saatavuusongelmissa
 - Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
 - Järjestäjien on mietittävä yritysten ja järjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
 - HALI, SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho, yhteistyöelin, palveluohjaus
 - Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen
- Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen
- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
 - Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
 - Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudella toteutti, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen

- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämisvastuun toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta veloitteesta.”
- Järjestämisvastuusta pystyy huolehtimaan, vaikka palveluntuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

ei kantaa

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

ei pääosin

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

ei pääosin

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

ei

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

ei

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaaheikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna

- Asia on päinvastoin: tosiasiasa maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaannpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällön perustulaisaasetettuvastuusosiaali- ja terveyspalvelujen riittävään saatavuudenturvaamisesta jokaiselle tällä asuinpaikasta riippumatta. Näin ollen sille pitää olla myös laajapäätösvalta ja mahdollisuustehdä aitoja palvelutuotantonsuhteita
- Järjestäjällön siis oltava mahdollisuus vertailla eri palvelutuotantotapoja ja valta päättää tuottaakose palveluitse vaiostaakose niitä yrityksiltä tai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yritykset ja järjestöt ovat korvaamaton osa suomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehdoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei noida tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon

- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssieivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatakaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustennousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI
kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätäällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja velvoitteita

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään. Palveluntuottajienvertailuunja monituottajuuteenkannustaminen
- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa
- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön

- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajarjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI,SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho,yhteistyöelin, palveluohjaus

- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudellatotesi, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämismisvastaun toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämismisvastausta pystyy huolehtimaan, vaikka palveluntuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislle?

ei

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

ei

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

ei pääosin

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismisvastaun toteutumisen riittäväällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

ei

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

ei pääosin

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

ei pääosin

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

ei pääosin

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

ei kantaa

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

ei kantaa

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

-

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Järjestämislaki 6§ja 7 § kunnan ja sote maakunnan yhteistyö alueen sote järjestöjen kanssa

- Lisättävä yhteistyössä laadittu hyvinvointikertomus ja suunnitelma
- Lisättävä järjestöyhteistyön vastuutaho maakuntiin
- Lisättävä järjestöjen kartoitus ja tunnistaminen
- Lisättävä: sote maakunnan huolehdittava asukkaiden saavan tietoa alueen järjestölähtöisestä toiminnasta palveluohjauksen yhteydessä

Järjestämislaki 8§ riittävä oma tuotanto

- Poistettava: ”Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat

toimintaedellytykset. Lisäksi sote maakunnalla on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palveluntuotanto.”

Järjestämislaki 11§ palvelustrategia laadittava yhteistyössä yritysten ja järjestöjen kanssa

Järjestämislaki 12§ ostopalvelujen rajoittaminen

- Poistettava: ”Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta.”
- Lain perusteluteksteistä poistettava kielto kokonaisten tehtäväalojen ulkoistamisesta ja kielto ulkoistaa laajoja alueellisia ja toiminnallisia kokonaisuuksia
- Poistettava: ”Lähetteen perusteella tehtävän terveydenhuoltolain 52 §:ssä tarkoitetun ratkaisun asiakkaan ottamisesta sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön sairaanhoitoa varten ja siihen liittyvän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisut sekä sairaalaan otetun asiakkaan erikoissairaanhoidon palvelujen antamiseen liittyvän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisut tekevät kuitenkin virkasuhteessa oleva lääkäri.”

Järjestämislaki 23§ sosiaali ja terveysministeriön palvelurakennetta koskeva ohjaus

- Muutettava muotoon, jossa ohjaus keskittyy järjestämisvastuulla olevien asioiden (palvelujen saatavuus, asiakaslähtöisyys ja kustannustehokkuus) toteutumiseen, ei palvelutuotantorakenteesta päättämiseen

Voimaanpanolaki 28§ sopimusten mitätöintimahdollisuus

- Poistettava

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaa heikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiaassa maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaanpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävään saatavuudenturvaamisesta jokaiselle ihmisenä asuinpaikasta riippumatta. Näin ollen sille pitää olla myös laajapäätösvalta ja mahdollisuustehdä itojavalintoja palvelutuotantonsa suhteen
- Järjestäjällään siis oltava mahdollisuus vertailla eri palvelutuotantotapojaja valta päättää tuottaakose palvelut itse vai ostaakose niitä yrityksiltä tai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yrityksetjärjestövatkorvaamatonosasuomalaistensosiaali-jaterveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehtoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nidota tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssieivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatakaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustennousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja velvoitteita

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään. Palveluntuottajienvertailuunja monituottajuuteenkannustaminen
- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseteleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa
- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajärjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI,SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho,yhteistyöelin, palveluohjaus
- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä

- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudella toteutti, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämistä toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämistä pystyy huolehtimaan, vaikka palvelutuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koska järjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

-

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

-

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

-

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaaheikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna

- Asia on päinvastoin: tosiasiaa maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaannpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuuosiaali- ja terveyspalvelujen riittävään saatavuudenturvaamisesta jokaiselle tällaisenaan asuinpaikasta riippumatta. Näin ollen sille pitää olla myös laajapäätösvalta ja mahdollisuustehdä itojavalintoja palvelutuotantonsa suhteen
- Järjestäjällään siis oltava mahdollisuus vertailla eri palvelutuotantotapoja ja valta päättää tuottaakose palveluitse vaiostaakose niitä yrityksiltä tai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yritykset ja järjestöt ovat korvaamaton osa suomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehdoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei noida tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon

- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssieivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatakaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustennousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI
kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja velvoitteita

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään.
Palveluntuottajienvertailuunja monituottajuuteenkannustaminen
- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa
- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön

- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajarjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI,SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho,yhteistyöelin, palveluohjaus

- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudellatotesi, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämisvastuun toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämisvastuusta pystyy huolehtimaan, vaikka palveluntuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

ei kantaa

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savo. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

-

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

ei kantaa

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

ei kantaa

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

ei kantaa

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

ei

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

-

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

ei

44. Voimaannpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Järjestämislaki 6§ja 7 § kunnan ja sote maakunnan yhteistyö alueen sote järjestöjen kanssa

- Lisättävä yhteistyössä laadittu hyvinvointikertomus ja suunnitelma
- Lisättävä järjestöyhteistyön vastuutaho maakuntiin
- Lisättävä järjestöjen kartoitus ja tunnistaminen
- Lisättävä: sote maakunnan huolehdittava asukkaiden saavan tietoa alueen järjestölähtöisestä toiminnasta palveluohjauksen yhteydessä

Järjestämislaki 8§ riittävä oma tuotanto

- Poistettava: ”Järjestämismvastuunsa toteuttamiseksi sote maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi sote maakunnalla on oltava järjestämismvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palveluntuotanto.”

Järjestämislaki 11§ palvelustrategia laadittava yhteistyössä yritysten ja järjestöjen kanssa

Järjestämislaki 12§ ostopalvelujen rajoittaminen

- Poistettava: ”Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämismvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta.”
- Lain perusteluteksteistä poistettava kielto kokonaisten tehtäväalojen ulkoistamisesta ja kielto ulkoistaa laajoja alueellisia ja toiminnallisia kokonaisuuksia
- Poistettava: ”Lähetteen perusteella tehtävän terveydenhuoltolain 52 §:ssä tarkoitetun ratkaisun asiakkaan ottamisesta sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön sairaanhoitoa varten ja siihen liittyvän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisut sekä sairaalaan otetun asiakkaan erikoissairaanhoidon palvelujen antamiseen liittyvän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisut tekevät kuitenkin virkasuhteessa oleva lääkäri.”

Järjestämislaki 23§ sosiaali ja terveysministeriön palvelurakennetta koskeva ohjaus

- Muutettava muotoon, jossa ohjaus keskittyy järjestämisvastuulla olevien asioiden (palvelujen saatavuus, asiakaslähtöisyys ja kustannustehokkuus) toteutumiseen, ei palvelutuotantorakenteesta päättämiseen

Voimaanpanolaki 28§ sopimusten mitätöintimahdollisuus

- Poistettava

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi

- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaa heikennetään
- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiallisesti maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaannpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuusoasiaali- ja terveystalouden riittävänsaantavuudenturvaamisesta jokaiselle asuinpaikasta riippumatta. Näin ollen on syytä olla myös laajapäätösvalta ja mahdollisuustehdä ajoittain palvelutuotantonsuhteen
- Järjestäjällään siis oltavien mahdollisuusvertailla eri palvelutuotantotapojen valtapäätätuottaakose palvelutsevaiostaakose niitä yrityksiltä tai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yritykset ja järjestöt ovat korvaamaton osa suomalaisten sosiaali- ja terveystalouden palveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehdoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjää ja tuottajaa ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta

- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nimitä tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen
- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitäpahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssieivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatokaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustennousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja veloitteita

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään. Palveluntuottajienvertailunja monituottajuuteenkannustaminen

- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa
- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajarjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI,SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho,yhteistyöelin, palveluohjaus

- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudella toteutti, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämistä vastuun toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämistä vastuusta pystyy huolehtimaan, vaikka palvelutuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

ei pääosin

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta

huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

ei

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

kyllä pääosin

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *pelastustoimen tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

ei kantaa

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

ei

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

-

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuusudesta 29 ja 30 §)?

ei kantaa

55. Ovatko valtiosuusstandardit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuusudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuusudesta)?

ei kantaa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

-

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

ei pääosin

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

-

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

-

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

kyllä

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

ei kantaa

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

kyllä

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

ei kantaa

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

-

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

ei kantaa

73. Pidättekö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

ei

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

-

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

ei

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

ei pääosin

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

ei pääosin

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

-

80. Onko uudistuksen muutoskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

ei

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutoskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

-

82. Näkemysenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

-

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

-

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntaudistuksen alueelliseen toteutukseen?

-

muuta, mitä?

-

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

-

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

-

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

-

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Sote uudistuksen tarpeesta on vallinnut laaja yksimielisyys vuosien ajan

Tavoitteet:

- Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen
- Sosiaali ja terveyspalvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen
- Työvoiman saannin varmistaminen
- Palvelujen integraatio
- Kustannusten hillintä

Nämä tavoitteet ovat jokaisen suomalaisen edun mukaisia

Hallituksen sote uudistus ei kuitenkaan johda näiden tavoitteiden saavuttamiseen

Lausuntokierroksella oleva lakiesityskokonaisuus ei paranna itse palveluja, koska se uudistaa vain rakenteita, ei sisältöjä

Keskeisiä huomioita lakiesityksistä

- Hallituksen sote-esitys uudistaa vain rakenteita, ei palvelujen sisältöjä
- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnilta maakunnille, mikä on sinänsä kannatettava asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä parantamaan itse palveluja, eikä siksi riitä tavoitteisiin pääsemiseksi
- Esityskokonaisuudesta puuttuvat palveluja sinänsä parantavat lakiesitykset, kuten hallitusohjelmassa luvattu hoitotakuulaki. Sen on luvattu tulevan myöhemmin, mutta ajankohta tai toteutustapa ei ole tiedossa
- Järjestäjänvaltaaheikennetään

- Hallitus sanoo, että palvelujen järjestäjien, eli tulevien sote-maakuntien valtaa vahvistetaan nykyisiin järjestäjiin eli kuntiin verrattuna
- Asia on päinvastoin: tosiasiallisesti maakuntien toimivaltaa heikennetään, sillä maakuntien mahdollisuuksia käyttää ostopalveluja rajoitetaan voimakkaasti (järjestämislakiesityksen 8 § ja 12 § sekä voimaanpanolain 28 §) ja koska ministeriöt ohjaavat sote-maakuntia voimakkaasti (esimerkiksi järjestämislain 23 §)
- Palvelujen järjestäjällään perustuslaissa asetettuvastuusosiaali- ja terveyspalvelujen riittävänsaatavuudenturvaamisestajokaiselletämänasuinpaikastariippumatta. Näinollensilläpitääolla myöslaajapäätösvaltaja mahdollisuustehdäaitojavalintojapalvelutuotantonsasuhteen
- Järjestäjällään siisoltavamahdollisuusvertaillaeripalveluntuotantotapojaja valtapäätättäutuottaakose palvelutitsevaiostaakose niitäyrityksiltätai järjestöiltä

Kaikkia resursseja ei hyödynnetä

- Yrityksetjajärjestötoivatkorvaamatonosasuomalaistensosiaali-jaterveyspalveluja. Alueilla ympäri Suomen tehdään tälläkin hetkellä sujuvaa yhteistyötä julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen välillä. Hallituksen esitys haluaa vähentää tätä merkittävästi
- Hallituksen esityksessä julkinen palvelutuotanto asetetaan ensisijaiseksi ja yritysten ja järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet sote-maakuntien viimesijaisiksi vaihtoehdoiksi
- Tuottavuutta ja vaikuttavuutta ei pyritä lisäämään
- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisellä voidaan varmistaa lähipalvelut, että jatkossakin kaikkialla Suomessa on varaa myös muihin tärkeisiin palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kirjastoihin, ja kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Esitys ei sisällä keinoja tähän
- Kustannuskasvun jarruttamiselle ei esitetä kestäviä keinoja
- Johtaa palvelujen karsimiseen ja esimerkiksi lähipalvelujen katoamiseen ja keskittymiseen

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannusteet ovat heikkoja tai olemattomia

- Kustannusten läpinäkymättömyys
- Järjestäjä ja tuottaja ei eroteta lainsäädännöllisesti, eikä siihen kannusteta
- Järjestölähtöinen toiminta ulkokehällä
- Järjestölähtöistä toimintaa ei nidoa tiiviiksi osaksi ihmisten avun ja tuen kokonaisuutta. Toiminta on edelleen

- Potilasdirektiivin vaatimuksia ei oteta huomioon
- Suomalaisten pitäisi EU:n vapaaseen liikkuvuuteen perustuen voida hakeutua toiseen EU-maahan sellaiseen terveydenhoitoon, joka hänelle Suomessakin kuuluisi, ja maksaa kyseisestä hoidosta sama asiakasmaksu kuin hän maksaisi käydessään Suomessa julkisessa terveydenhuollossa. Tämän sijaan Suomi korvaa suomalaisille ulkomailta haetusta hoidosta vain Kela-korvauksen
- Esimerkiksi ruotsalainen voi tulla Suomeen syöpähoitoon Ruotsin valtion kustannuksella (koska Ruotsi noudattaa potilasdirektiiviä oikein), mutta suomalainen voi mennä Ruotsiin hoitoon vain omakustanteisesti
- Suomen on implementoitava potilasdirektiivi oikein. Kun ihmisillä on vapaa liikkuvuus EU-alueella, sen on oltava samanlainen myös Suomen rajojen sisällä. EU-komission rikkomusmenettely Suomea vastaan on käynnissä, mutta hallitus ei ole ottanut asiaa lainkaan huomioon

Toimintatapojen ja palvelutuotannonsisältöjenmullistamista

- Tämäeitapahduvapaaehtoisuudella, kutenmeneilläänolevillasinänsäkannatettavillasote-keskushankkeilla
- Yritystenja järjestöjentarjoamaakehityspotentiaaliaja resurssejaeivoijättääkäyttämättä
- Yritykset ja järjestötoivatonnistuneeteripuolillaSuomeatakaamaanhyvänja saavutettavanpalvelun, hoivanja hoidonsekähillitsemäänsamaanaikaanmerkittävästipalveluihinkäytettävienkustannustenousua
- Yritystenja järjestöjenmerkittävätsatsauksetjulkistensosiaali-ja terveyspalveluidenkehittämiseen, kutendigitaalisiinpalveluihin, ovatvieneetkokosote-sektoriaeteenpäinja mahdollistaneetsuomalaisilleparemmatpalvelut
- HALI kannustaajäsenorganisaatioitalisäämäänlausuntoihinsakonkreettisiaesimerkkejätäällaisistahyvistätuloksistaan
- Kannusteitasote-maakuntienitsenäisiinpäätöksiinalueensapalvelutuotantokokonaisuudensuhteen
- Palvelujen järjestäjillä on vastuu, niillä oltava myös valtaa

Kannustimiaja veloituksia

- Kannustimiapalveluidenkehittämiseenja kustannustenkasvunhillintään. Palveluntuottajienvertailuunja monituottajuuteenkannustaminen
- Velvoite, kutenhoitotakuu
- Palveluseleiden käyttö vähintään saatavuusongelmissa

- Asiakkaan palvelujen ja tuen tarpeen kokonaisuus keskiöön
- Järjestäjien on mietittävä yritysten jajarjestöjen tarjoamat palvelut ja tuki asiakkaan ympärille, ei päinvastoin
- HALI, SOSTE ja Kuntaliitto järjestölähtöisestä toiminnasta: tunnistus ja kartoitus, vastuutaho, yhteistyöelin, palveluohjaus

- Potilasdirektiivin vaatimusten huomioiminen

Perustuslaki ei automaattisesti velvoita ostopalvelujen rajoittamiseen

- Perustuslakimme sallii kaikkien sote-palvelujen (lukuun ottamatta viranomaistehtäviä) hankkimisen tälläkin hetkellä
- Perustuslaista ei suoraan voi johtaa näkemystä, jonka mukaan järjestäjällä on oltava jokin määrä omaa palvelutuotantoa
- Perustuslakivaliokunta, joka tämän viime hallituskaudella toteutti, antoi näkemyksensä viime kauden esitykseen, joka oli tyystin erilainen kuin nykyinen
- Juridinen arvio: ”Ehdotettuja rajoituksia maakuntien järjestämismääräysten toteuttamistavoille tulisi ensisijaisesti pyrkiä perustelemaan tosiasiallisilla argumenteilla sen sijaan, että niiden esitetään seuraavan välttämättömästi perustuslain 19 §3 momentin julkiselle vallalle asettamasta velvoitteesta.”
- Järjestämismääräysten pystyy huolehtimaan, vaikka palvelutuotanto olisi kokonaan ulkoistettu, koskajärjestäminen ja tuottaminen ovat eri asioita

Ville Peisa